

A n e t r æ e t

Nr.2 / maj 2015

ISSN: 1603 – 0281

Bornholms Slægts- og Lokalhistoriske Forening

Indhold

Side 3

- Referat,

Side

- Nye medlemmer af bestyrelsen,

Side 8

- Nyheder siden sidst

Side 9

Foreningens harddisk

Side 10

- Jens Mogensen Kjølbers rejse til Utah,

Side 18

- Konkurrencen,

Side 19

- Bestyrelsen,

Bagsiden

- Åbnings tider Ø-arkivet
- Deadline Anetræet

Kære medlemmer!

Vinterens program 2014 – 15 er nu afsluttet, og i kan se frem til næste sæsons program til august. Dog skal vi lige have en forhåbentlig god sommer og få ladet batterierne op med sol og varme.

Vi har fra og med dette blad måttet flytte bestyrelsen ind i bladet, da der ikke længere er plads på bagsiden, da vi ved generalforsamlingen fik valgt et ekstra medlem til bestyrelsen.

Jeg vil gerne opfordre medlemmerne til, at hvis de har artikler eller andet, såsom gode ideer, tips & tricks eller links til gode hjemmesider, som de vil dele med de øvrige medlemmer, såer i meget velkommen til at sende dette til undertegnede.

Hav en god sommer alle sammen og vel mødt til efteråret.

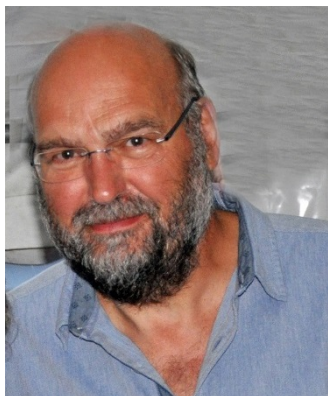
Redaktør & Formand Hans Ressel

Dato	Program – Husk at sætte kryds i din kalenderen
Lørdag 29. august 2015	Bustur fra 10-17

Forsidebillede: Slægtsforskning Sysost i Ronneby, Sverige 28.marts 2015.

➤ Referater

Bornholmske stednavne med Finn Ole Nielsen, lørdag d. 21/2 2015

Aldrig har jeg set så mange til et foredrag.

Der var mødt 75 personer.

Desværre var de ikke alle medlemmer hos Bslf. Men

når vi samarbejder med Folkeuniversitetet er deres medlemmer jo også velkomne.

Finn Ole startede med at fortælle at alle stednavne havde en historie, men mange er blevet glemt, fordi man ikke bruger det mere.

I Landebogen fra 1569 står der mange bornholmske stednavne og man skal helst kunne Oldnordisk for at forstå dem. Han efterlyser nogen der vil oversætte Landebogen til nutidig dansk. Men ingen meldte sig.

Han henviser også til Peter Nicolai Skovgaards bog fra 1804 om beskrivelse over Bornholm.

Her er nogle eks. på bornholmske stednavne:

Æggebjerg: En oval afrundet bakketop øst for kirkebyen, og i Landebogen fra 1569 var lokaliteten omtalt som Egebiergh.

Bolleris/Bolderis: En skov- og engstrækning

Ringeby: Nord for Ringeby er der fundet flere ringe i marken, deraf navnet.

Snekkehøg/Snekkehøj: Naboerne tør ikke gå op på højen, da det spøger.

Dette er bare et lille uddrag af et godt foredrag.

Ref: Fie Ellebye, sekr.

Bornholms Slægts- og Lokalhistoriske Forening.

GENERALFORSAMLING.

Lørdag den 7. marts 2015 Kl. 13:00 på Rønne bibliotek.

Mødte: 37

1. Valg af dirigent.

Bestyrelsen foreslår Hans V. Pedersen valgt.

Hans V. Pedersen konstaterede, at generalforsamlingen er lovligt indkaldt.

Han spørger, de fremmødte, om det er ok, at bestyrelsen udvider sig med et ekstra medlem, så at bestyrelsen består af 7 medl.

Forsamlingen vedtager det enstemmigt.

2. Formanden aflægger beretning.

Vi suspenderer generalforsamlingen en halv time.

Det var lige blevet meddelt, at Lill-May er afdøet ved døden. Hendes bror Jørn Ole kom og fortalte om dette. Det var for at mane alle rygter til jorden. Lill-May havde desværre selv hjulpet til.

Vi genoptager generalforsamlingen efter en styrkende kop kaffe.

Hans V. Pedersen og Polle Regnarsen får blomster og et stort tak for deres arbejde i bestyrelsen.

Thorkild Ambrosen spørger om navnene på afdøde listen. Han synes, det er en god ide, men hvordan kan man sikre sig, at man ikke kommer til at skrive nogen på, som ikke er døde og at der måske er nogen der bliver forbigået.

Tonni Jørgensen svarer, at han får besked af afdøde familie eller en bo kurator. Der kan være medlemmer, som er døde uden at han ved det.

Hans Ressel fortæller, at bestyrelsen har snakket om at undlade, at skrive døde på, for at undgå fejl.

Bjarne Reimer, spørger om foreningen ikke skulle lave en gruppe på Facebook, da det er fremtiden.

Fie Ellebye svarer, at hun havde overvejet det, men at der er en gruppe, der hedder slægtsforskning Bornholm. Den dækker det hele og der bliver reklameret for foreningen i gruppen.

Fie Ellebye vil tage det op med bestyrelsen.

Formandsberetningen bliver enstemmigt vedtaget.

3. Kassereren aflægger det reviderede regnskab til godkendelse.

Thorkild Ambrosen spørger om fordelingen vedr. Anetræet.

Tonni Jørgensen fortæller, at der er 144-47 der får det elektronisk.

Bjarne Reimer spørger om beholdningen ikke er for stor, og foreslå at man kan holde et kontingent frit år.

Tonni Jørgensen svarer, at hvis man ikke sælger nogle data, mangler der ca. 40.000 kr. på et år. Det kan måske komme til at ske.

Hans Ressel: Bestyrelsen synes, det er rart, at have noget på kistebunden, så vi kan lave forskellige ture uden at skulle vende hver ti øre.

Erik Hørringsen siger, at man kan komme med nogle forslag, under evt., hvad pengene kan blive bruges til.

Thorkild Ambrosen støtter op om bestyrelsen håndtering af pengene.

Grethe Iversen, synes ikke, det er for meget.

Hans V. Pedersen synes også, at det er dejligt at beholdningen er der.
Bjarne Reimer synes også det er okay og godkender det.

Regnskabet bliver enstemmigt vedtaget.

Tonni Jørgensen vil lige indskyde en bemærkning og giver revisor Erling nogle fl. vin som tak.

4. Behandling af indkomne forslag:

Ingen

5. Fastsættelse af kontingentet.

Bestyrelsen foreslår uændret kontingent: Vedtaget

6. Valg af medlemmer til bestyrelse + 1 suppleant.

På valg er:

Hans Ressel, formand: Genvalgt
Hans V. Pedersen, næstformand. Modtager ikke genvalg.
Poul Erik Regnersen, best.mdl. Modtager ikke genvalg.
Bestyrelsen foreslår: Elo Jacobsen og Birte Jønsson. De bliver valgt.
Lis Andersen vil gerne gå ind i bestyrelsen og bliver valgt
Ilse Pihl 1.suppleant: Genvalgt

7. Valg af revisor og revisorsuppleant:

Erling Vagn Andersen, revisor: Genvalgt

Christian Dahl, revisorsuppleant: Genvalgt

8. Eventuelt.

Erik Hørringsen: Foreslår frynsegoder for medlemmer: Bestyrelsen kunne måske lave en aftale med arkivdigital og få det gratis til foreningens medlemmer.

Erling Vagn Andersen spørger om hvornår vi skal indtage kringlen.

Thorkild Ambrosen vil have, at vi måske kunne bruge nogle af pengene på vores bestyrelse. Han synes, at det er for lidt bestyrelsen bruger penge på. Tonni Jørgensen fortæller at foreningen dækker udgifterne til bestyrelsesmøderne, tlf. tilskud og kørselspenge, når det er i foreningens rike.

Thorkild Ambrosen takker bestyrelsen for det kæmpearbejde vi laver i bestyrelsen.

Jørn Kjøller vil gerne have noget til kaffen under foredrag.

Hans Ressel synes at det er en god ide, men vil ikke laste bestyrelsen mere end han gør nu.

Hans V. Pedersen siger, at andre også godt må hjælpe.

Et ekstra punkt under evt.

Formanden Hans Ressel fortæller, at bestyrelsen arbejder med et slægtsforskertestamente: Hvad skal der ske med dine arkivalier når du dør.

Hvad mener forsamlingen om dette??
Er det noget vi skal arbejde videre med??

Bjarne Reimer synes det er en god ide. Han har spurgt Erik Kann, engang, om hvad man gjorde med de elektroniske data, når man er væk og han anede det ikke.

Jørn Kjøller anbefaler, at man kan lægge det i Ø-arkivet.

Lise fortæller, at man kan underskrive et dokument i Ø-arkivet. Slægtsforsker testamente er en god ide.

Bestyrelsen kan fornemme på forsamlingen, at den synes, det er en god ide. Så det arbejder bestyrelsen videre med. Vi skriver om det i Anetræet igen.

Hans V. Pedersen afslutter generalforsamlingen.

Hans Ressel takker for god ro og orden. Kringlen er lidt tættere på. Han glæder

sig til at arbejde med den nye bestyrelse.

- - - - - 0 0 0 - - - - -

➤ Nye medlemmer af bestyrelsen

Da foreningen ved generalforsamlingen fik hele 3 nye bestyrelsesmedlemmer vil vi kort bringe noget fra dem så i kan se de nye medlemmer.

Næstformand:

Mit navn er Elo Jacobsen, og jeg blev valgt som ny næstformand på generalforsamlingen den 7. marts 2015.

Jeg har været medlem af foreningen siden 1998, og har tidligere været medlem af bestyrelsen, men måtte dengang trække mig på grund af arbejde i København.

Mine primære interesser er Søfart og Rønne, og så så jeg gerne at alle de billeder der ligger i Ø-arkivet og på Bornholms Museum blev gjort tilgængelige på den ene eller anden måde.

Bestyrelsesmedlem:

Birte Jønsson. Jeg er 65 år. Er født og opvokset i København. Flyttede med min mand og 3 børn til Bornholm for 30 år siden. Efter at have afsluttet mit arbejdsliv sidste år, er jeg begyndt på slægtsforskning

januar 2015, og er dermed ganske ny i denne spændende verden. Jeg er derfor i modsætning til de meget erfarne og dygtige bestyrelsesmedlemmer i BSLF nybegynder.

Bestyrelsesmedlem:

Tak for valget til bestyrelsen, desværre kunne jeg ikke deltage i generalforsamlingen.

Mit navn er Lis Andersen, jeg er født og opvokset i Klemensker, men har de sidste 30 år boet i Rønne. Jeg er ansat på Natur Bornholm, hvor jeg tager mig af økonomi og administration.

Interessen for slægtsforskning startede tidligt, men jeg kom først i gang for 10 år siden. Flere gange havde, jeg været i kælderens på biblioteket, men det virkede helt uoverskueligt at starte. Et kursus i slægtsforskning var løsningen, og det har jeg haft meget glæde af samt mit medlemskab af foreningen. Jeg har mest beskæftiget mig med Bornholm og Sverige, og glæder mig over at det er blevet meget lettere at slægtsforske nu, da meget materiale er blevet digitaliseret, så man kan sidde hjemme.

Facebook med de mange forskellige grupper er også en fantastisk god hjælp og tidsrøver Emoji.

- - - - - 0 0 0 - - - - -

➤ Slægtsforsker sygdom

ADVARSEL: Denne sygdom er meget smitsom.

SYMPTOMER:

Uafbrudt klagesang hvad angår behov for oplysninger om navn, dato, årstal og stednavne.

Patienten har et stædigt ansigtsudtryk, er døv selv ved tiltale fra familiemedlemmer.

Han / hun har ingen lyst til arbejde af nogen slags, dog med undtagelse af at søge i bøger, registre og beretninger fra ældre tid.

Tilbringer megen tid på biblioteker og arkiver.

Forbinder postbuddet hvis denne ikke efterlader nogen post.

Er en påtrængende brevsriver og opholder sig ofte på ejendommelige steder såsom kirkegårde, bebyggelser, ruiner og fjerne steder ude på landet.

BEHANDLING:

Medicin har ikke nogen virkning. Sygdommen er dog ikke livstruende, men bliver gradvis værre.

Patienten bør opsøge et nærliggende arkiv eller bibliotek.

At telefonere til lokalhistoriske arkiver kan gøre underværker.

Sygdommens ejendommelige karakter er, at jo værre den bliver, desto mere glæde får patienten.

Denne glæde er meget smitsom

- - - - 0 0 0 - - - -

➤ **Nyheder samlet siden sidste blad.**

Begravelsesprotokoller for København 1861 - 1940

Begravelsesprotokoller og registre er nu på nettet. I forbindelse med afskedsreceptionen for Clyde og Rebecca Bailey der har været udsendt af mormonkirken til Københavns Stadsarkiv kunne Kultur og fritidsborgmester i København, Carl Christian Ebbesen trykke på "onlineknappen" hvorefter de digitaliserede protokoller blev synlige på nettet.

<http://www.kbharkiv.dk/sog-i-arkivet/kilder-pa-nettet/begravelser>

Begravelsesprotokollerne er kun en lille del af de 600,000 protokolsider som de i løbet af de sidste 18 måneder har digitaliseret. De resterende sider vil komme på nettet indenfor det nærmeste år.

Se indscannede arkivalier via daisy

Alle indscannede arkivalier i Rigsarkivets samlinger kan du finde via arkivdatabasen Daisy. Du kan se dem alle i en billedviser, der ikke kræver brug af Java software. Oversigten her giver dig hjælp til at søge i Daisy.

<https://www.sa.dk/brug-arkivet/ao/indscannede-arkivalier-i-daisy>

Dis-Arkivalielister er et forsøg på at liste de forskellige digitale arkivalier på en mere overskuelig måde, samt åbne mulighed for at søge på flere forskellige måder især på AO.

Her er listen fra Arkivalier Online:

Generel søgning, Kirkebøger, Folketællinger, Lægdsruller.

Fra FamilySearch:

Kirkebøger mv., Godsarkiver, Borgerlige vielser

Fra Wiberg: Oversigt og direkte links

Siden kan findes her: <http://arkivalielister.dis-danmark.dk/>

- - - - 0 0 0 - - - -

➤ Foreningens harddisk

Tiderne skifter og det gør priserne på elektronik heldigvis også. Således er priserne på harddiske faldet betydeligt over de sidste par år – og det skal selvfølgelig også komme vore medlemmer til gode (f.eks. kostede en 2½" ekstern harddisk på 500 GB før 1600 kr. – den koster nu 750 kr.).

Til de medlemmer, der ikke lige ved hvad "foreningens harddisk" er så kommer her lige et overblik:

Et af vores meget aktive, og desværre nu afdøde medlem, Erik Schønwandt, har digitalt fotograferet de bornholmske KIRKEBØGER.

Dette betyder, at alle medlemmer kan få kirkebøgerne hjem på egen computer.

Disse data består af kirkebøgerne, lige fra præsterne begyndte at føre bog og til og med diskretionsalderen på 50 år.

Efterfølgende har en række andre medlemmer affotograferet en lang række arkivalier til hjælp for vores medlemmer, f.eks.:

Folketællingerne fra 1787-1916, dødsattester fra 1865 – 1937, lægds- og søruller, skifteprotokoller 1681 - 1885, Skøde- og panteprotokoller 1677 - 1824 samt ganske meget mere interessant slægtsforskermateriale.

Se venligst det fulde indhold på vores hjemmeside: www.bs1f.dk

Der er forskellige måder at få disse data på. Du kan købe en ekstern harddisk med data for:

Kapacitet 2½" diske

500 GB	1000 GB	2000 GB
750.00	900.00	1200.00

Kapacitet 3½" diske

1000 GB	2000 GB	3000 GB	4000 GB
1000.00	1200.00	1300.00	1600.00

Alle priser er i danske kroner

eller - hvis du har plads nok på eget medie, min. 200 GB, kan du købe dataene for 400.00.

Hvis du vil anvende dit eget medie, må du sørge for forsendelse – eller komme selv.

Når der kommer opdateringer, vil de som hovedregel blive lagt ud på vores hjemmeside, hvorfra de vil kunne downloades. Eller – hvis de er meget store - sender jeg dem til dig for 40 kr.

Vi kan ikke tage copyright på alt dette materiale, men vi henstiller til medlemmerne om IKKE AT kopiere og videregive materialet.

For at kunne bruge materialet på din computer, skal du have Windows 98 eller nyere.

Et enkelt af programmerne ("Slægts-søgning") kræver Microsoft Access. Ordre vil blive ekspederet straks efter, at de er registreret i Danske-bank. Betaling sendes til:

Bankkonto Reg. nr. 1551 konto nr. 5274621. eller GIRO- konto: 527-4621.

Med venlig hilsen og i håb om at du får glæde af dette tilbud.

Bestyrelsen i BSLF

Sendes til kasserer: Tonni Jørgensen
Storegade 19A
3790 Hasle, eller på mail til ks@bslf.dk

- - - - - 0 0 0 - - - - -

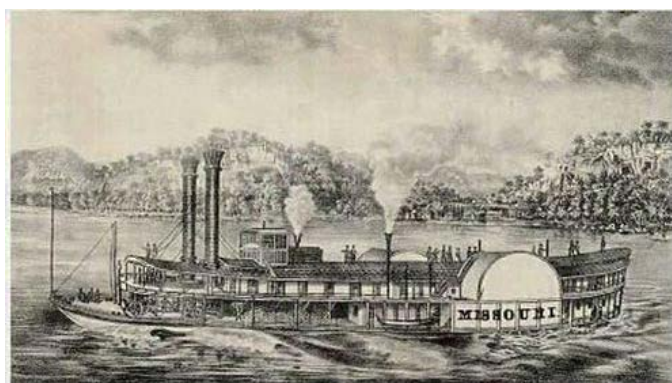
➤ JENS MOGENSEN KJØL- LERS REJSE TIL UTAH

Sidste del

13. marts. 6 danskere døde i nat. Denne morgen flyttede jeg til vores logi sammen med en medrejsende, Erich, fra Reinfeld i Holstein. Det bestod af kun 2 rum, men vi tilfredsstillede os selv med det for at spare penge. Vi betalte 6 dollars om måneden for det. Alle tyskere forlod skibet i dag. Nogle danskere gik også iland; men mange af dem måtte blive ombord på skibet, da

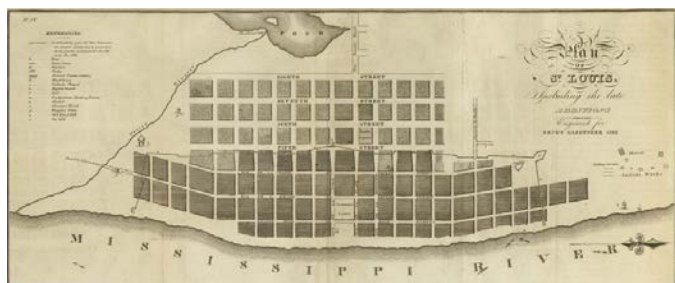
de enten var syge eller ikke havde logi. Imod aftenen blev der givet ordre om, at alle skulle forlade skibet, for nu var der næsten ikke en rask person tilbage på det. Et stort telt var rejst udenfor byen og alle danskere var bragt hertil. Jeg besøgte min lille Anna, som stadig var meget syg, og besøgte en del af byen. Med dette endte dagen.

14. marts. Det første, jeg gjorde, var at gå hen og se til min lille Anna. Hun var mere syg end i går og kunne ikke komme til logiet. Derfra gik hen for at se til danskerne. I løbet af natten var nogle flere af dem døde. I dag blev der lejet huse, hvor de flyttede ind; men de måtte stille dem tilfreds med meget trange forhold.

Sejlskibe kommer ikke op ad floden. Havnen er 2 miles lang men ikke let at se, fordi den ligger så tæt på byen. Der er meget trafik og skarer af folk samt hestevogne ses dagligt her. Fra havnen går der 16 gader gennem byen. De har alle navne og krydses af 21 tværgående gader nævnt i forhold til deres numre

(fra 1 til 21). 2 af disse gader, den 2. og 3., er mere end 1 tysk mil lang. Da hele området, som er reserveret til byen, er dækket af bygninger, vil hver gade være fra 1½ til 2 tyske mil lang. Gaderne er fuldstændige rette og brede.

De er ikke brolagte; men makadamiserede. Stenene, som bliver brugt, er mest kalksten. Af den grund er der et tykt lag af snavs på gaderne i vådt vejr og når vejret er tørt, er de konstant fulde af støv. Dette støv er yderst skadeligt og usundt. Handelen er vigtig. Her er mange industrielle foretagender, nemlig jernstøberier, sukkerfabrikker og mange andre. Indbyggerantallet er omkring 150.000. Dette kan imidlertid ikke anslås sikkert, da mange rejser hver dag. Det er blevet anslået, at der er tæt på 40.000 tyskere i byen. Der er kun få negre. Så vidt som jeg ved, bliver det sagt, at der er omkring 120 forskellige sekter her og tæt på 200 kirker og mange af kvartererne har mere end en kirke eller menighedshus. Mange af disse kirker og menighedshuse er ikke større end en almindelig beboelse. Der er mange store og smukke huse i byen og nogle endnu

smukkere bliver stadig bygget. Der er også mange kun lavet af brædder, som er gamle og forsømte, bygget uden plan. Dog bliver disse gradvis revet eller brændt ned og bedre huse bygget i stedet for.

15. marts. Jeg besøgte igen min lille Anna og skønt hun stadig var meget syg, tog jeg hende med til vores logi. Vi sendte bud efter en læge, som fortalte os, at hun led af noget, som tappede hendes kræfter. I dag gjorde jeg anstrengelser for at tjene noget, enten ved forretning eller arbejde, men uheldigvis havde jeg ikke succes med nogen af delene, da jeg ikke talte engelsk. For ikke at være ubeskæftiget længere gjorde jeg og 4 venner forberedelser til at tage til jernbanen, som bliver bygget i staten Illinois og arbejde der. I dag fik vi ordnet vores ting, fik billetter fra det kontor hvor arbejderne bliver antaget og besluttede at rejse i morgen.

Her i St. Louis er der meget rigdom og fremgang men også meget fattigdom. Skønt slavehandelen kun findes i lille skala, hersker en tydelig brutalitet både mellem voksne så vel som mellem børn. Denne aften blev jeg forfulgt af de sidstnævnte, som formodentlig havde bemærket, at jeg var en fremmed; de smed sten efter mig, skønt jeg havde gjort dem nogen skade.

Hans Hoth får arbejde forskellige steder i Illinois og rejser ikke med de andre til Kansas City. (f. a.)

Christian J. Larsens beretning om flodsejladsen:

25. februar. Omkring kl. 1100 forlod vi New Orleans – alle ved godt mod.

26. februar. Vi holdt møde om eftermiddagen og jeg viede Nora Weinberg til A. Berthelsen.

1. marts. Vi holdt et rådsmøde, ved hvilket Sven Larsen og jeg gav en opgørelse over alle vores udgifter for gruppen. Jeg benyttede lejligheden og bad forsamlingen at være tålmodige over for hverandre og gøre det så bekvemt som omstændighederne vil tillade.

2. marts. Vi holdt et møde om eftermiddagen og deltog i nadveren.

8. marts. Vi holdt et privat møde og afgjorde nogle vanskeligheder, som var mellem brødrene fra Aalborg og deres præsident. Efter nogen snak og forklaringer blev alt klaret. Tak Gud for det!

11 marts. Om formiddagen blev 6 af vores gruppe angrebet af "Cholera Morbits". De blev taget ombord i karantænebåden nogle få miles, før vi nåede St. Louis. 5 af dem døde; men søster Kjær blev rask og sluttede sig til os

i St. Louis 3 dage senere. Vi nåede byen før det blev nat og besøgte broder Horace Eldridge i hans kontor. Der fik jeg 2 breve, et af dem fra Zion.

12 marts. Jeg deltog i det amerikanske møde og talte en kort stund. Min kone og jeg var inviteret til aftensmad hos en engelsk familie og da vi vente tilbage til damperen, fandt vi ud af at min svoger var angrebet af kolera og vi vågede over ham hele natten.

13. marts. Han, Valdemar Olsen, døde kl. 0630 – gående fredeligt væk til Herren. Assisteret af en broder Buchland fra Zion prøvede jeg mit bedste hele dagen for at leje et hus til gruppen, men forgæves og de syge folk måtte derfor af nød lave senge af deres klæder på kajens gade ved floden. Vi kunne ikke komme videre på grund af is i floden på det tidspunkt. Efter megen overtalelse lykkedes det at leje et værelse til min kone og mig og også et til Christen Hansen og hans kone. Ejeren var en broder Gjare. Det var en meget rolig nat.

14. marts. Efter megen anstrengelse fra min side og assisteret af broder Buchland fik vi alle emigranterne komfortabelt huset før natten den dag, for hvilket vi alle var meget taknemlige. Vi havde lejet 2 store haller; en på Mound Hotel for emigranterne fra København

og en anden på Ullaget Hotel til resten af emigranterne. Jeg havde meget at gøre med at hjælpe de syge, under den uge, da flere var blevet angrebet af koler og nogle døde efter vi havde nået St. Louis.

19. marts. Jeg deltog i mødet med LDS'erne fra København og talte til dem og hjalp nogle af de syge. Om eftermiddagen deltog jeg og min kone i et engelsk møde og kl. 1700 deltog jeg i mødet med LDS'erne på Hotel Ullaget. Flere af brødrene talte ved det møde og vi prøvede alle at opmuntre og indgyde hinanden mod og vi forstod, at Herren anerkendte vore bønner; for mange af de syge blev helbredte, skønt nogle døde.

21 marts. I dag fyldte jeg 23 år og Horace Eldridge, Empey, Buchland, hans kone og broder Folkman spiste middag med os. Under ugen var jeg meget optaget af at våge hos og velsigne de syge. En dag var jeg over floden for at finde arbejde til nogle af brødrene. Jeg skrev et brev til præsident Van Cott.

26. marts. Jeg var til møde med folkene på Mound Hotel og ledede nadveren til dem. Kl. 1700 mødtes jeg med LDS'erne på Hotel Ullaget og vi glædede os over tilstedeværelsen af Guds ånd blandt os. Vi er næsten fri for sygdom – Gud være lovet!

31 marts. I dag havde vi et specielt rådsmøde. En gruppe af engelsktalende folk, 460 personer i antal, passerede St. Louis i dag.

2. april. Vi havde alle en fastedag og møder i begge hoteller – deltog i nadveren og takkede Gud, at al sygdom har forladt os og at fredens ånd hersker blandt os, for hvilket vi priste Gud.

3. april. Denne dag ankom de emigranter, der var under ledelse af H. P. Olsen og jeg ledsagede ham til præsident Eldridge kontor. Bagefter gik jeg ombord i den damper, der havde bragt dem og der fandt jeg mine forældre, min broder og søster, som var kommet med den gruppe. De havde det alle godt. Mine forældre blev hos mig indtil vi forlod St. Louis. Om aftenen havde vi et specielt rådsmøde, på hvilket klager blev fremsat mod Jeppe Christensen for drukkenskab og også noget tyveri. Han følte sig meget ydmyg og bad om tilgivelse og lovede at opføre sig rigtigt. På det samme møde opkom emnet om at rejse midler til dem, som havde utilstrækkelige midler; så at alle de, som ønskede det, kunne rejse sammen, hvis der var midler, som kunne spares. Efter en lang diskussion blev det enstemmigt vedtaget, at alle skulle hjælpe, så meget som det var dem muligt og nogle af brødrene, som havde givet ved det tidligere møde, gav igen. I løbet

af ugen havde jeg travlt med at hjælpe folk på forskellige måder.

9. april. Jeg deltog i mødet på Mound Hotel, talte der og konfirmerede 2 brødre, som var døbt her. Vi deltog i nadveren og havde en velsignet dag. 8 voksne og 8 børn er døde af kolera, siden vi forlod New Orleans.

13. april. I dag gik vi ombord på "Houdauson", damperen som skal bringe os til Kansas. Vi afgik kl. 1800 og ankom sikkert den 18. april.

18. april. Vi landede samme sted, hvor Olsen gruppen var gået iland; og som sædvanlig ifølge vore instruktioner og skikke, mens vi er på havet og sejler på dampere på floder, kaldte jeg gruppen sammen for bøn. Men snart efter kom ældste H. P. Olsen, som havde været leder af det anden gruppe og som vi forventede skulle være vores kaptajn over sletterne, og forbød os at samles til bøn eller andet religiøst møde, så længe vi forblev i lejr på denne lokalitet – for, sagde han: Vi var kun nogle få miles væk fra de folk, som havde forfulgt og drevet LDS'erne fra deres hjem". Vores gruppe følte sig meget skuffede ved denne ordre. Jeg svarede, at da han nu havde ledelsen, ville jeg adlyde og gøre, som han ønskede.

19. april. Jeg samlede pengene fra gruppen for dermed at betale for fragten af vores forsyninger og bagage på damperen og afslutte mine mellemværender med gruppen og også med kaptajnen (H. P. Olsen), fra denne dag til den 9. maj.

Oksekærre kompagni til Zion

Westport, nu en del af Kansas City, Jackson County, Missouri, var blevet valgt som udrustningssted for de LDS'ere, som krydsede stepperne det år. De skandinaviske emigranter slog lejr nær Westport beliggende i en kort afstand syd for Missourifloden. Den 9. maj 1854 var Larsen og Olsen grupperne sluttet sammen og organiseret til rejsen tværs over stepperne. Hans Peter Olsen var valgt som leder af de sammensluttede grupper og Christian J. Larsen som præst, mens Brent Nielsen blev valgt til leder af vognene, Jens Hansen lejrkapitajn og Peter P. Thomson kaptajn for vagten.

Gruppen, som bestod af 69 vogne, var delt i op i 6 mindre grupper med 10 eller 12 vogne og en kaptajn i hver gruppe. Hver vogn var forspændt 4 okser og 2 køer. Der var også i gruppen et antal af reserveokser. Fra 10 til 12 personer var tildelt hver vogn. Ældste Carl Capson, Anders Andersen, Peter Beckstrom, Jens Jorgensen, Anders W. Winberg og Valentin Valentinsen, broder til Karen Valentin, var udnævnt til kaptajner af de 6 divisioner.

Okser, vogne, telte og andet rejseudstyr, som emigranterne købte i St. Louis, Kansas City og omegn kostede mere end forventet. Et antal af emigranter løb tør for midler, så alle var ude af stand til at skaffe et fuldt udstyr. De mere velbjergede, imellem hvilke vi må nævne broder Bent Nielsen fra Sjælland og Peter P. Thomsen fra Falster, gav imidlertid frit af deres midler, så at ingen blev efterladt i Staterne 10) på grund af manglende penge.

Mod slutningen af maj blev en anden lejrplads valgt omkring 8 miles vest af Kansas City, fra hvilken plads emigranterne fortsatte deres lange rejse over stepperne torsdag d. 15. juni 1854. Denne gruppe af emigranter rejste ad en ny men kortere vej end de foregående grupper havde gjort. Efter at have kørt ca. 20 miles fra Kansas City måtte der gøres holdt, fordi næsten alle forspændene var for tungt lastede, på grund af at emigranterne havde taget

for meget bagage med, stik imod de instruktioner og råd der var givet. På forslag af broder Hans Olsen tog nogle af brødrene til Leavenworth City, omkring 30 miles fra lejrpladsen, for at konsultere apostlen Orson Pratt, som i egenskab af emigrations-agent midlertidigt havde taget ophold i nævnte by. Ældste Pratt lånte gruppen nok penge til at købe 50 okser, hvorefter rejsen blev fortsat.

Efter få dages rejse mødte gruppen vest for Fort Kearney d. 5. august apostelen Erastus Snow og andre ældste fra the Valley 11), som var blevet kaldet til mission i Staterne. Ældste Snow holdt et møde med de skandinaviske LDS'ere og henvendte sig til dem i deres eget sprog, hvilket forårsagede stor glæde i lejren.

Karen og Jens krydsede stepperne kørende en tungt lastet vogn trukket af okser. Karen sagde. 12) Da vi startede, havde jeg et langt sort skørt, da vi ankom, hang det i laser om min talje. Jeg bar mit eneste tilbageværende barn i mine arme, indtil jeg blev så træt, at jeg dårligt kunne bevæge mig. Så lavede

Jens en lille plads bag i vognen til lille Theodor. Mange af vores bedste ejendele blev efterladt i løbet af turen.

Af alle de emigrantgrupper, som krydsede stepperne dette år, blev skandinaverne ramt mest af sygdom, kolera. Under deres midlertidige ophold på en lejrplads nær Westport, såvel under rejserne, var der mange dødsfald. Sne-sevis blev ofre for denne frygtelige sygdom og mange af LDS'erne var tvunget til at begrave deres slægtninge og venner uden kister på de øde stepper. Så stor var dødeligheden blandt dem, at af de 680 sjæle som forlod København den foregående vinter nåede kun 500 deres destination. De andre bukkede under for sygdom eller rejsens besværligheder.

En interessant anmærkning er, at 1855 emigrationsrute blev ændret ved specifikke instruktioner fra Brigham Young. I et i april 1854 skrevet brev til Franklin D. Richards, som igen gjorde tjeneste som den Europæiske Missions Præsident, skrev Brigham, " Du er klar over, at sygdom er tilbøjelig til at angribe vores uakklimatiserede brødre på Mississippifloden. Derfor ønsker jeg, at du ikke mere afskiber til New Orleans, men afskiber til Philadelphia, Boston og New York".

Christian J. Larsen (6) om forberedelserne til og turen over sletterne:

9. maj. Jeg var travlt optaget af at assistere LDS'erne i deres forberedelser for rejsen over sletterne. Jeg hjalp også mange af de syge, også i Olsen gruppen, og skrev mange breve, etc. Vi flyttede i små grupper eller i familier til Westport – 8 miles fra Kansas – og da vi alle var samlet der, blev gruppen fuldt organiseret af broder Empey på følgende måde: H. P. Olsen, kaptajn; C. J. Larsen, præst; Brent Nielsen, leder af vogntoget; Peter Thorsen, vagtkaptajn; Jens Hansen, lejrkapitajn; Jens Jørgensen, kaptajn for 10 vogne; A. Weinberg, kaptajn for 10 vogne; Peter Beckstrøm, kaptajn for 10 vogne; A. Andersen, kaptajn for 10 vogne; C. Capson, kaptajn for 10 vogne; Valentinsen, kaptajn for 10 vogne. Kapitajn H. P. Olsen skulle have en vogn og 2 spand okser til sig selv foruden en hest eller også et muldyr. Gruppen skulle også have 4 eller 5 heste til dens brug. Hver vogn må have 11 personer og ikke mere end 2500 pund af bagage og forsyninger at bære.

10. maj. Assisteret af broder A. Weinberg og A. Andersen indviede jeg noget olie og velsignede søster Hansen og broder Patersons børn samt skrev i min journal. Om aftenen blev der holdt møde for at tage under overvejelse til hvad brug de 900 dollars, der var i overskud, skulle bruges til, efter at vognene og okser var blevet betalt. Det blev besluttet: At 90 dollars blev givet

til kaptajn H. P. Olsen til køb af en hest; 300 dollars til heste for gruppen; 200 dollars sættes til side for færgebetaling over nogle floder og de sidste 310 dollars holdes i reserve til at købe forsyninger, når det behøves. Denne sidste forsyning var med den bestemmelse, at pengene skulle refunderes efter ankomsten til Zion, så snart omstændighederne tillod det, af de grupper som lånte sådanne penge. Jeg velsignede noget olie og den næste ting var at bede om nogle penge til kaptajn Olsen, fra de grupper der havde overskud. Broder A. Weinberg døbte i dag en mand og sammen konfirmerede vi ham som medlem af kirken.

12. maj. Jeg havde indsamlet 60 dollars og 5 cent til kaptajn Olsen, som jeg gav ham, det gav 150 dollars til at købe hans hest. Fra denne dag gjorde jeg og nogle andre brødre ture tilbage og fremad for at købe forsyninger til gruppen til brug på turen over sletterne. Jeg holdt regnskab med alle forretningerne foruden at velsigne et antal børn hver dag.

21. maj. Jeg viede broder Jens Black og Baletta og den 22. skrev jeg i min journal. Broder Jens Petersen døde denne dag.

26. maj. Denne morgen kl. 0800 havde jeg folkene sammen for første gang siden vi forlod Kansas og vi deltog med bønner og sang, som vi gjorde årene før. Vi gjorde ligeledes om aftenen kl. 1800. Jeppe Christensens kone døde.

28. maj. Denne dag holdt vi møde i lejren både om for-og eftermiddag og vi holdt den som en faste dag. Deltog i nadveren og glædede os af den mulighed, vi nu havde til igen at synge, bede og tale frit.

29. maj og 3. juni. Jeg skrev et brev til præsident Van Cott i København og til mine brødre i Danmark. I løbet af ugen lavede jeg en liste med alle emigranternes navne og gjorde også regnskab for vores udgifter til forsyninger og andre ting købt af gruppen, og mødte i selskab med H.P. Olsen og Brent Nielsen agenten broder Empey, til hvem vi præsenterede regnskaberne mellem os og ham, hvilke var tilfredsstillende for begge parter. Dette havde taget hele dagen.

4. juni. Vi holdt et rådsmøde, på hvilket klager blev fremlagt mod broder Hans Jensen Strand for ukristelig opførsel og for frafald mod visse principper i evangeliet. Hans certifikat som præst blev trukket tilbage og han blev advaret og rådet til at angre og at bede Gud om tilgivelse, at han ville få den gode ånd igen. Om eftermiddagen holdt vi møde

og deltog i nadveren. Jeg talte til folk et stykke tid og Guds ånd syntes at inspirere og opmuntre et hvert hjerte. Da tiden nu var nær for vores start over sletterne, blev det besluttet at trække lod om dyrene. Vores kaptajn informerede os, at han var blevet anvist eller beordret at tage grupperne ad en ny vej – men hvem der havde beordret dette, fandt jeg aldrig ud af – men, sagde han, der ville blive fundet bedre græsgange den vej og så forhørte han om gruppen var villig til at gøre dette – alle tiltrådte forslaget. Videre fastslog han, at det var nødvendigt at udruste 5 mand med våben, ligesom soldater, til at være vagter på vejen og følgende brødre blev valgt: William Valentinsen, A. Andersen, Frederik Nielsen, Peter Madsen og broder Riis.

11. juni. Vi holdt møder både formiddag og eftermiddag og deltog i nadveren. Broder C. Schou og jeg brugte talletiden, velsignede nogle syge personer og indviede 2 flasker olie.

15. juni. Efter bøn om morgenen og morgenmad startede vi rejsen.

12. september. En gruppe fra Salt Lake Valley bragte os noget mel og fra den tid fik vi alt vi kunne ønske os, da vogne ville komme ud for at møde os med forsyninger.

5. oktober. Denne dag nåede vi vores rejses endemål og rejste vores sidste lejr i Salt Lake City kl. 1800. Så gjorde jeg regnskab med brødrene!
Slut.

Indsendt af Jørn Kjøller.

- - - - - 0 0 0 - - - - -

➤ Konkurrencen

1. I hvilket sogn ligger Sjølla?.
2. Hvad er Olmerdug ?
3. Hvad betyder M.b.B. i kirkebogen ?.
4. Hvornår var Christianus Septimus konge?.

5. Hvad står her Engen Lørd ?.

6. I hvilket sogn ligger Abildkuld ?.

7. Hvad er dette tegn for 2 ?.

8. En alen er et gammelt længdemål svarende til ca. 63 centimeter.

Historisk går længdemålet alen langt tilbage, alen blev anvendt i vikingetiden. Den bliver nævnt i de Nordiske sagaer og er defineret som afstanden mellem hvad?

----- o o o -----

Der er 1 gavekort lydende på 200 kr.
som præmie hver gang.
Der trækkes lod blandt alle indkomne
rigtige svar.

Alle besvarelser skal være formanden i
hænde senest den 15. marts 2015.

Svarene sendes til Hans Ressel, Damp-
møllegade 11, 3700 Rønne.

På et postkort eller lignende eller sen-
des på E-mail: kon@bslf.dk
Mærkes "Konkurrence".
Svar på sidste konkurrence

1. Klemensker
2. 2. februar
3. med påholden pen
4. 1375-1387
5. troeloved
6. Østerlars
7. hest
8. 0,6277 meter

----- o o o -----

Tillykke til vinderen af konkurrencen:
Medlems nr.: 803.09, Preben Lund

----- o o o -----

➤ Bestyrelsen

Formand: Hans Ressel
Tlf. 56 95 81 82
E-mail: fm@bslf.dk

Næstformand: Elo Jacobsen
Tlf.: 30 49 26 51
E-mail: nf@bslf.dk

Kasserer: Tonni Jørgensen
Tlf. 56 96 45 58
E-mail: ks@bslf.dk

Sekretær: Fie Ellebye
Tlf. 56 99 00 77
E-mail: sk@bslf.dk

Best. Medl.: Susanne Ressel
Tlf. 56 95 81 82
E-mail: 1bm@bslf.dk

Best. Medl.: Birte Jønsson
Tlf. 21 28 37 79
E-mail: 2bm@bslf.dk

Best. Medl.: Lis Andersen
Tlf. 21 28 37 79
E-mail: 3bm@bslf.dk

Suppleant: Ilse Pihl
Tlf. 56 95 70 55
E-mail: 1s@bslf.dk

Suppleant: Jack Funch
Tlf. 56 99 00 77
E-mail: 2s@bslf.dk

Afsender: Bornholms Slægts- og Lokalhistoriske Forening, Storegade19a, 3790 Hasle, DK

Åbningstider: Bornholms Ø-Arkiv:

Mandag:	10:00 – 14:00
Tirsdag:	Lukket
Onsdag:	12:00 – 16:00
Torsdag:	10:00 – 14:00
Fredag:	10:00 – 13:00

----- 0 0 0 -----

➤ Anetræet

Deadline på Anetræer er på følgende datoer: 1. jan.- 1. apr.- 1. jul.- 1. okt.

----- 0 0 0 -----

Hos lægen

- Doktor, jeg kan ikke mærke mine ben.
- Det ved jeg godt hr. Hansen. Jeg amputerede begge Deres arme i går.

["...OG VI BRINGER EN EFTERLYSNING"]

Hvis nogen genkender dette støvleaftryk, sat uden for Lars Nielsens gård i Holsted, i forbindelse med indbrudstyveriet natten mellem den 13. og 14. december 1884, bedes de henvende sig til Næstved byfoged....

